

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Helyben: Félévre 6.— kor., negyedévre 3.— kor.
Vidéken: Félévre 9.— kor., negyedévre 4.50 kor.

Felelős szerkesztő:

Dr GÁL ZOLTÁN.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Dégeniöld-tér 2. szám. — Telefon 412. szám.

Egyes szám ára 4 fillér.

A szabadelvűpárt feltámadása

Debrecen, április 22.

Mióta Khuent kinevezték miniszterelnöknek, egyebet se hallunk, mint örökös hosszánkat, hogy ime, feltámadott halottaiból a néhai szabadelvű párt.

Hát ki támasztotta fel őket? A nemzet akarata, az ország közvéleménye? Ha az előbbi kormány, vagy egy függetlenségi kormány vezetett volna egy választást s azon ők, mint ellenzék, harcba szálltak volna és többségre jutottak volna, akkor joggal hirdethetnék, hogy a nemzet feltámasztotta őket. Mint ahogy ellenzék volt 1905-ben a koalíció, mikor velük, a kormánnyal szemben, a nemzet akaratából többségbe jutott. Ez feltámadás lenne. De így? Az egész nemzet ellenére kinevezi s ideküldi őket az uralkodó s miután megkapták a hatalmat, természetesen, egy pár ezer ember nyomában ott tolong a portájukon. Majdnem ugyanazok, akik Fejérváry körül is tolongtak s akiknek az elődei ott hódoltak Haynau előtt is, sőt Haynaut diszpolgárrá is választ-

tották. Ezeknek a konc után esengő lármáját ők a feltámadás hosszánájának vélik s mikor négyezren tülekednek négyszáz mandátum után, akkor már azt hiszik, hogy melléjük állt az egész nemzet.

Mikor a gazdasszony megcsörgeti a kukoricás zsákot, ami éhes baromfi csak van elpihenve, elbujva az udvaron, az mind nagy sivalkodással fut össze erre a kedves muzsikára. Ugyanaz történik most az országban. *Megrázták az abrakos turisznyát és rohan feléje egy pár ezer éhes ember.* És roppant boldogok, hogy most már övék lesz az ország újabb negyven évig. Büszkék, elbizakodottak, egész ország zug a diadalmámoruktól. Nagy hangon hirdetik, hogy a nemzet kiábrándult a hangzatos jelszavakból s most már csak beléjük szerelmes újra.

Hát hiszen, hogy örülnek az életüknek, az természetes. Hogy boldogok, mióta a hatalmat kezükbe adta a császár, az is érthető. De hogy ilyen megtévelyedést, ilyen perverzítást fogjanak rá erre a szegény nemzetre, az már nem illő dolog.

Az meglehet, hogy egynéhányat

közülök nagy pénzzel, sok szurony-nyal, szörnyű presszióval rá tudnak ültetni egy-egy gyengébb kerületre. És ez biztosan jól fog esni az illető uraknak. Hát csak örüljenek rajta. De ne használják fel azt arra, hogy a magyar nemzetet hozzájuk való szerelemmel rágalmazzák. Ennyire már még se fog sülyedni ez a nemzet soha.

Vagy nevezzen hát ki a király függetlenségi kormányt, vezesse az az új választást és akkor számolják össze, hogy hány kerül be közülök a parlamentbe. Mert ez lenne csak a próbája annak, hogy igazán hozzájuk fordult-e a nemzet, vagy nem? Bizony nem jönne be közülök egyetlen egy se a kormány segítségére nélkül!

A nemzet nincs velük, a nemzet bizalma nem fordult feléjük. Nem is lehet. Egy nemzet nem sülyedhet annyira, hogy önként mondjon le minden törekvéséről, minden eszményéről. Nem is a nemzet támasztotta fel őket. *Feltámasztotta a császár kinevezése.* Hogy a császár velük tart, hogy Bécs velük érez, azt eddig is nagyon tudtuk. Csak-hogy ezzel a magyar embereknek

Nyakkendő ujdonságok FEKETÉNEL.

Szombat este.

A kis falum (gyülölt-imádot)
A lelkeimmel lelkedbe látok,
Lelked a szombat este.

Szépséges szép ez. Esti nyolckor
Harangszó hull a kis toronyból
S minden kenyér megáldott.

Minden kis nádas házikóban
Asztalra jön, ami csak jó van.
Terem és ád a hat nap.

A kérges, bus tenyérnek ünnep,
Az emberek pihenve ülnek
És minden csupa jószág.

És minden: hangulat meg béke,
De már sötétedik a fénye,
Ha halkul a harangszó.

Az álomvár kapuja nyitva,
Beszáll a szombat este titka:
A nyugalom, a szépség...

Szunyogh Barna.

Egy kárbaveszett est.

Irta Tristan Bernard.

(A párisi „Athénée” színház idei clouja
Tristan Bernard „Danseur Inconnu” című
három felvonásos vígjátéka. Ebből az alka-

lomból „Les Annales” közli a híres humorista egy régebbi elbeszélését, amelyben először öltött testet a nagysikerű darabeszméje. Az elbeszélést itt közöljük.)

Barátom, Henry Flan Párisban egy angol kereskedőház képviselője. Ez nem könnyű dolog, dacára sokak véleményének, kik Henry Flant kettőtől hétig és kilenctől éjfélig a Drouot kávéház egyik asztalánál látják ülni.

Alapjában Flan ur nem is tudja biztosan, hogy a Seffieldben levő ház mit gyárt és mit árusít. Mindenesetre angol gyártmányt. De ez a meghatározás nem elégíti ki a közönséget, ki szereti, ha a vásárlásnál pontosabb adatokat kap.

A kérdésre, „Hogy megy az üzlet?” Flan ur mindig méltóságteljesen feleli, hogy „még áll”, így tehát az ember körülbelül tudja, hogy mit akar az jelenteni.

Tegnap reggel Henry Flan levelet kapott Sheffieldből. Ez a levél, mint a többi mind, amelyeket főnökei küldtek neki, angolul volt írva. Flan, ki nem tudott angolul, kivéve néhány műkifejezést (mint dead-heat, valke-over, prince of Walles), levelét egy fordító barátjához vitte.

Penpenny ur Sheffieldből tudatta vele, hogy még azon nap este hét órakor a körút egyik meghatározott kávéházának teraszán várni fogja és kérte Flan urat, hogy az ő társaságában ebédeljen.

Egy negyedórával a kitűzött időpont

előtt Flan ur a találkán volt. Legszebb és legelőkelőbb dolgait vette magára; így az én lakcipómet, barátjauak, a fordítónak fekete ruháját és valakinek egy mértékre készített nagyon szép cilinderét, amely nagyon jól állt a Henry Flan fején, habár kissé a füleire csuszott.

Három óra telt el, mely idő alatt Flan urnak alkalma volt valami harminceszor fölállani és valami harminc ertől megkérdezni, hogy nem ő-e Penpenny ur? De hát ezen az estén, senki sem viselte ezt a nevet.

Tíz órakor Flan ur szomorúan hagyta el asztalát. A pohár alján maradt kevés abszint szégyelni látszott magát, mint megkésztett étvágygerjesztő.

Flan éhes volt, s barátjai már mind ebédeztek. Észrevette, hogy teljes diszben van, s így akár esküvői bálba is mehetne.

Egy előkelő palotába ment és ott, az első emeleti bált, amelyet a legfényesebbnek gondolt, választotta.

Belépésekor egy öreg ur üdvözölte, s a háziasszony, egy zömök hölgy, ki valószínű kiállítás volt a fekete bársonynak, a gyémánt ékszernek, egy szép hajépitménynek, s a telt kebleknek.

Flan ur nagyon tartózkodó volt az üdvözléseknél, különösen ezen emberekkel szemben, akiket nem ismert, s akiket sohasem remélt többet viszontlátni, ha csak a véletlen nem fogja újra idevezetni a háziak második leányának esküvőjére. Minden sietés nélkül a buffet felé vette az útját.

nines mit büszkélkedniök. Ennyi feltámadásban részük volt Fejérváriéknak is. A nemzetnek is lesz szava ehhez a feltámadáshoz. S az aligha lesz olyan kedves Khuen uréknak, mint a császár szava.

Készüljön a nemzet erre a hozzászólásra. Álljon utjába a lármás feltámadási körmenetnek. Mert ennek a társaságnak a feltámadása évtizedekre megbénítja a nemzet életerejét. A tatárjárás szelid ünnepi processzió ahhoz a duláshoz képest, amit ez a népség az ország erkölcsiében, vagyonában, jogaiban végbevinne. Aki gondol valamit a nemzet jövőjével, ezt a feltámadást meg kell akadályoznia. Vagy azért verték agyon szövetkezve az összes tisztességes elemek az erkölestelen Tisza-rendszer, hogy most sokszorosan romlottabb módon engedjék azt új életre támadni?

Rettenetesen vétkezik a nemzet ellen, aki ehhez segédkezet nyújt.

M. K.

— április 22.

Kilépés a Kossuth-pártból. Reicher Aladár szászrégeni főszolgabíró levelet intézett Justh Gyulához, a függetlenségi és 48-as párt elnökéhez, melyben bejelenti, hogy a Kossuth-pártból kilép és a függetlenségi és 48-as párthoz csatlakozik.

Gróf Vay Gábor programbeszède. A nyirboghányi kerület Justh-párti jelöltje, gróf Vay Gábor, Szabolcsvármegye volt főispánja tegnap Pazon és Ibrány községekben mondott programbeszédet, a választópolgárok nagy lelkesedése mellett.

Tisza István Szatmáron. Szatmár németiből jelentik: A szatmárnémeti függetlenségi párt csütörtökön este nagygyűlést tartott. Kelemen Samu indítványára kimondták, hogy Tisza István grófnak vasárnap Szatmáron való tartózkodásáról tudomást nem vesznek. Tisza gróf vasárnap este érkezik Szatmárra.

Az élelmiszerekkel megterhelt hosszú asztal egyik végén egy levest, lásd két levest és két pohár pezsgőt szolgáltatott magának. Azután kimért léptekkel az asztal másik végéhez ment, ahol méltóságúteljesen újabb három pohár pezsgőt megivott, s ezalatt hét, nyolc sandvichet tüntetve el.

A desszertet már a közepén, egy még kiméletlen helyen, két darab torta és néhány kugler alakjában fogyasztotta el.

Ezután Flan ur egy keleti dohányszóba ment, ahol a legfinomabb szivarok dobozai, mit sem sejtve, nyitva állottak. Flan megvizsgálta a szivarokat és valami hatot megropogtatott, de valószínűleg nem találta őket elég szárazoknak, mert egyiket a másik után zsebébe csusztatta. Elfáradva a választásban, találomra egy hetediket vett elő, egy pam-lagon heverve, rágyújtott.

Lelkiállapota az utolsó félórán különösen megjavult.

— Ah, gondolta, ha a fordítónak kissé szélesebb vállai lennének, — az élet kitűnő dolog lenne.

Mikor szivarját elszívta, lassan fölkel és a bálterembe lépett. A keringő nagyon fáradtságos volt. A műegyetemi hallgatók pattanasos homlokaikat törülgették. A civilek, kik könnyebben voltak öltözve, jobb állapotnak örvendtek. Ami a hölgyeket illeti, ezek visszatértek elhagyott székeikhez, a mamák védőszárnyai alá. A legyezők pedig erősen lengedeztek a virágos bluzokon.

Justh Gyula Sepsiszentgyörgyön.

— április 22.

Justh Gyula tegnap délután 5 órakor Hajnód Ignác, Zakariás János és Nagy György volt orsz. képviselő, továbbá a szomszéd kerületek függetlenségi vezéremberei kíséretében Sepsiszentgyörgyre érkezett. Háromszék megye határállomásán a megyei függetlenségi párt nagy küldöttsége várta Justh Gyulát, akit Kiss Lajos ref. lelkész, pártelnök üdvözölt ékes beszédben. A sepsiszentgyörgyi vasuti állomásnál ezernyi néptömeg várta Justh Gyulát. Király Aladár vezetése alatt ott voltak az összes megyei tisztviselők és itt várakozott Nagy Dezső dr, a függetlenségi párt alelnöke, a kerület függetlenségi és 48-as párti képviselőjelöltje és Ferenczy Géza, a nagyajtai kerület volt képviselője és mostani jelöltje. Tomboló éljenzés fogadta Justh Gyulát megérkezésekor és folytonos ünneplés közben köszöntötte őt Sas József pártelnök. A sepsiszentgyörgyi nők díszes virágcsokrot nyújtottak át Justh Gyulának, aki azután Benke Géza négyesfogattal vonult be az öt kisérő hosszú kocsis-sorral a városba. Az utcák pazar lobogódiszben voltak, a város egész lakossága ott tolongott és zugó éljenzéssel és lelkes ovációval adott kifejezést Justh Gyula iránti szeretetének.

A gyűlés délután 5 órakor volt a Szabadság-téren, ezekre menő közönség részvételével. Nagy Ferenc elnöki megnyitóját után Justh Gyula percekig tartó viharos lelkesedés és folytonos éljenzés közben emelkedett szólásra.

— Nagy nemzeti küzdelem folyik most is, amelynek árulói akadnak. Tisza István (Abcug! Le vele!), Perczel (Zajos abcugkiáltások), Khuen és a vele szövetkezett darabontok szeméjében. (Abcug! Le velük!) Az ő garazdalkodásuk még jobban dühög, mint Fejérváriéké. Elkövetett törvénytelen-ségük feljogosított bennünket arra, hogyha netalán kisebbség lennénk is — amit nem hiszek — megakasszuk minden munkájukat és elseperjük őket. (Viharos, lelkes éljenzés és taps) Nyugodtak lehetünk tehát, hogy igen rövid életűek lesznek. De szilárd meggyőződés, hogy mi jutunk többségbe és

akkor mehetnek oda, ahová Rigó Ferenc küldte egykor Héderváry-t. (Óriási derült-ség, hosszantartó taps és éljenzés.) Ha pedig — amit nem hiszek — kisebbségben jutunk be a parlamentbe, olyan ellenállást fogunk kifejteni, amilyenre még nem volt példa a magyar képviselőházban. A darabontoknak a választások utáni első héten el kell pusztulniuk, mert lehetetlen az, hogy a nemzet törvényben biztosított jogainak érvényesülését törvénytelen eszközökkel, erőszakossággal akadályozzák meg. (Szünni nem akaró lelkes éljenzés.) Részletesen szól azután Justh Gyula a gazdasági önállóságról. Folytonos tetszés közben fejtegeti az önálló banknak és a vámterületnek az ország lakosságára háruló nagy előnyeit és azt mondja, hogy az ezért folytatott küzdelmet mindaddig nem fogják abban hagyni, amíg a magyar népet ezeket ki nem vivja. (Éljenzés.) Majd a kormány tagjai között levő nagy ellentétkekről szól, amelyek közülösen a választó jog kérdésében vannak közöttük. Khuen azt hiszi — úgy mond — hogy éppen úgy tehet nálunk is, mint eszelekedett Horvátországban, ahol bécsi parancsra ellenünk uszított mindenkit. Az a Khuen áll most a kormány élén, aki mindannyiszor ott van, valahányszor a magyar nemzet ellen kell eszelekedni. Első szereplése is azzal kezdődött, hogy vesztegetéssel akarta a törvénytelen céljait keresztül vinni. Tisza (Zajos abcugolás) is kinosan fog kiabálni, ha azt hiszi, hogy a nemzet már elfelejtette bűnét. (Igaz! Ugy van!) Más országban alkotmányellenes gyálázaos merényletei miatt (Felkiáltások: Bilincsbe verték volna!) meghalt volna a közélet számára és ki kellett volna vándorolnia. A nemzet egyszer már leszámolt középkori reakciójával, de most is tudni fogja kötelességét és visszaveri perfid támadásait, amelyeket napról-napra a nemzet jogai ellen intéz. Felhívja Sepsiszentgyörgy becsületét, igazszívű, komoly polgárságát, hogy tántoríthatatlanul tartson ki a függetlenségi eszmék mellett és azokat a nemzet érdekében juttassa diadalra. Szünni nem akaró taps, éljenzés fogadta Justh Gyula beszédét.

Utána Nagy Dezső dr. mondott nagy tet-zésre talált beszédet. Nagy György, Hajnód Ignác és Ferenczy Géza beszédeit is nagy lelkesedéssel fogadta a gyűlés ezernyi közönsége. Este 600 terítéses bankett volt, amelyen számos felköszöntő hangzott el. Nagy Dezső, a kerület képviselőjelöltje, vasárnap mondja el programbeszédét.

Mindent egybevetve Flan ur nem várta, hogy ezen estén szerelmes lesz.

A mohó evéstől elfáradva, lassan lépett a fényes padlón. Sétája közben egy tükörbe találkozott magával. Itt látta, hogy szemei ragyognak s arca rózsás. Jókedvűen mosolygott s hátat fordított kép másának.

**

Ezen estélyének azonban, anélkül, hogy gondolt volna rá, hiányzott még a szerelmi kalandja; a szép hölgy, akit az ember utjába kíván.

Egy szőke, nilus zöld ruhás fiatal lány volt az, kit a gondviselés erre a szerepre választott. Keskeny fehér vállai voltak s kissé durcás arcél, amilyent Flan ur mindig nagyon szeretett. Természetesen odalépett nozzá és fölkerste egy keringőre.

Láthatatlan árnyak összekeresték az ilyen rokonlelkeket s mikor már kellően elő voltak készítve, egymáshoz vezették őket. Flan ur már nagyon fel volt hevülve a pezsgőtől, a nilus zöld kisasszony pedig a zene ütemeitől s talán egy kis italáldozattól is, (mert a fiatal hölgyek elég gyakran látogatják a buffe-t, ahova a táncosok nagylelkűsége vezeti őket.)

Mikor már egy keringőt végig táncoltak, s azután még egyet; nem is hagyták többet el egymást.

Egy kis szalonba mentek, amelyen csak ritkán ment keresztül egy-egy táncos. Flan ur megfogta a nilus zöld kisasszony kezét.

Szóltanul maradtak így egymás mellett. — A percek esendben teltek.

Mikor a lány távozni készült, Flan meghatott hangon rebegte, hogy sohasem fogja ezt az estét elfelejteni, Lucie, (mert ez volt a neve) emléket akart neki adni. Egy kis csipkekendőt tartott kezében, de habozott ezt a legnagyobb fontosságú toiletté tárgyat átengedni. Bal keze csuklójáról egy igazgyönggyel díszített arany karkötőt kapcsolt le.

— Ez, szólt nagyon gyorsan, szemeit lesütve, egy karperec, amelyet névnapomra kaptam. Nagyon szerettem. Tegye el emlékül.

Másnap tizenegy órakor Flan ur visszahozta lakkecipőjét.

— Nahát, — szólt hozzám, miután elbeszélését befejezte, — mit gondolsz ezen kárbavesszett estéről?

— A véletlen egy igazán kellemes órát szerzett nekem. Egy kellemes órát, — mondta újra — és nyolcvan frankot. Most ma reggel pont kilenckor, a karkötőt a Milton-ut-cába vittem. Legalább huszonöt-harminc cába vittem. Legalább huszonöt-harminc frankot reméltem érte kapni. Azt kell hinnem, hogy a gyöngy valódi keleti volt. Nem számítva a hálát, — fejezte be, — amely azonban szintén még tizenöt-tizennyolc frankot.

KÖZOKTATÁS.

Iskolaszéki ülés. A debreceni református iskolaszék ma délután ülést tartott Szele György lelkész elnöke alatt. Tárgyalták és tudomásul vették a presbyteriumtól visszaérkezett határozatokat. Több tanítónak fizetésük rendezésére vonatkozó kérvényét intézték el ezután, majd Szele György elnök tette meg indítványát a Csapó-utcai kör igazgató-megindítványát a Csapó-utcai kör igazgató-megindítványának választására vonatkozólag. Több tanítójának választására vonatkozólag. Több jelölt közül az iskolaszék Tömörly Imrét fogja pártolól a presbyterium elé terjeszteni olyanformán, hogy egyelőre csak 1911 augusztus 31-ikéig töltsék be az igazgató-tanítói állást.

Selyemtenyésztés a megyében.

Bezeredy felügyelő jelentése.
Debrecen, április 22.

Bezeredy Pál, országos selyemtenyésztési felügyelő betérjlesztette a földművelésügyi miniszteriumhoz Magyarország selyemtenyésztésének és selyemfonó iparának az 1909-ik évről szóló jelentését. A múlt év nem mondható kedvezőnek selyemtenyésztésünkre, mivel a hernyók neveléséhez szükséges tápanyag mennyisége a tavaszi fagy következtében tetemesen csökkent. Ennek dacára az évi gubótermés 1,735,000 kiló volt az 1908. évi 1,428,000 kiló termékkel szemben. Az emelkedés azt mutatja, hogy selyemtermelésünk állandóan növekvőben van. A jelentés különös gondot fordít Hajdúvármegye selyemtermelésére. A felügyelőnek a vármegyére vonatkozó jelentése következőképpen hangzik:

„Örömmel mondom ei, hogy Hajdúvármegyében a tavaszi fagy nem tett kárt a szederfákban és úgy a selyemtenyésztők száma, mint a gubótermés mennyisége és a kereset jelentékenyen emelkedett.

A vármegyében 1881-ben még egyáltalán nem termeltek gubót, 1882-ben két községben 3 család, a múlt évben 11 községben 87 család foglalkozott a termékkel s 1882-től kezdve összesen 29,744 korona 79 fillért fizettünk ki. A fentebb kimutatott 2570 korona vételáron kívül a hajdúmegyei beváltóállomáson 1909-ben még 2089 kor. keresetet nyújtottunk. Ezen összeggel együtt tehát a vármegyének összes keresete a selyemtenyésztés révén 1909-ben 4659 koronát tett ki. Az országos selyemtenyésztési felügyelőség fennállása óta pedig 29,744 koronára rug.

Hajdú vármegyében 1 szakember 4 községben 635 hallgató előtt tartott előadást; nevezetesen: a hajdúszoboszlói járásban: Hajdúszóváthon 75, Kabán 300; a központi járásban: Mikepétesen 200 és Hajdúszoboszló városban 60 hallgató volt jelen az előadáson.

A jelentés szerint a selyemtenyésztés a vármegyében még mindig nagyon kezdetleges és ezért kétszeres súly volna fektetendő a szederállomány gyarapítására.

Az országos selyemtenyésztési felügyelőség a saját részéről minden lehető elkövet a szederfa tenyésztés emelésére. Hajdú vármegyében eddig ingyenesen 147,214 liter szederfamatagot, 212,580 darab 2-3 éves iskolázandó esetet és 3,165 darab kiültetésre alkalmas szederfát osztott ki.

A vármegyére vonatkozó statisztikai adatok a következők: Hajdú vármegyében 11 községben 820 darab köztérben álló lombosított szederfa után 87 selyemtenyésztő 1227 kilogramm gubót termelt és 2570 koronát keresett. Átlagos keresete 29 korona; legmagasabb keresete egy tenyésztőnek 94 korona volt. A tenyésztésnél megkívántató szorgalom hiánya következtében 6 család nem hozott gubót. A termelt gubók után eddig 17,161 koronát; a gubóbevéltő és petekészítő állomásokon 12,582 koronát, összesen 29,743 koronát fizettünk ki a vármegyében. Résztint községeknek és magánfeleknek, részint állami és törvényhatósági utak befásítására ez ideig 3165 darab kiültetésre alkalmas

szederfát, 212,580 darab 2-3 éves szederfacsomót osztottunk ki. Ez évben kiültettek 3520 darab szederfát. Kiültettek köztérre 1500 darab másnemű fát, pedig a törvény szederfák ültetését rendeli el. Ez évben elpusztult 390 darab fiatal, 19 darab öreg szederfa.

EGYHAZ.

Köszönet Eröss püspöknek. A nagy-szalontai egyházmegye esütörtökön közgyűlést tartott. A közgyűlés meleg hangon emlékezett meg Eröss Lajos és Degenfeld József látogatásáról, mellyel a tiszántuli egyházkerület több exponált egyházközségét megtisztelte. A közgyűlés a látogatások megtörténte felett örömet fejezte ki, s a püspököt és főgondnokot erről jegyzőkönyvi kivonatban értesítette.

Kalvin-émlékmű Debrecenben.

A bizottság legújabb intézkedései.
— április 22.

A debreceni Kálvin-émlékmű végrehajtó bizottságának elnöksége folyó hó 22-én több fontos ügyben intézkedett. A gyűjtés eddigi eredménye számbavétetvén kitűnt, hogy az emlékmű céljaira eddig 8916 korona 77 fillér gyűlt be, mihez járul a debreceni ref. egyház presbiteriuma által megajánlott 3500 korona, valamint még a folyó évben ugyancsak a presbiterium által eszközlendő gyűjtés. Megkeresi e mellett az elnökség Debrecen sz. kir. várost, valamint Hajdúvármegyét, hogy Kálvin-émlékmű céljaira, melynek főalakja Kálvin János, társalakjai pedig Méliusz Péter püspök és Bocskai István fejedelem a magyar politikai és protestáns vallásszabadság legtipikusabb hőse lesznek, lehetőleg nagyobb összeget adományozzanak.

Az emlékmű megvalósításával kapcsolatban a Debreceni Prot. Lap 1905. évi folyamában Komlóssy Arthur által ismertetett és fényképmásolatban is közzétett állítólagos Méliusz-féle arckép ügyét is tisztázni kívánja olyanformán, hogy ebben az ügyben országos nevű könyvszakértők véleményét kéri ki. E mellett azzal a kéréssel fordul a nagyközséghez, hogy amennyiben Méliusz igazi arcképének feltalálásához segédkezet tudnak nyújtani, erről a Kálvin-émlékmű végrehajtó bizottságát (debreceni főiskola) értesíteni sziveskedjenek.

A gyűjtés eredményének megállapítása végett pedig kéri azon helybeli urakat, akik még az 1909-ik év tavaszán gyűjtőívet kaptak, hogy gyűjtőíveiket a gyűjtött összeggel együtt a főiskolai pénztárba beküldeni sziveskedjenek.

MŰVÉSZET.

Godowsky Debrecenben. A Zenekedvelők társaságának buzgó vezetősége olyan jelentékeny művészi eseményt készített elő, mellyel méltóan fejezi be az idei zenei gyönyörűségekben bővelkedő hangverseny szezon. Thomson Cezár Hajduné, Holly Alfréd, Lengyel, Kerpely Francillo, Kaufmann Hedvig, Szendy Árpád, Culp Julia és az orosz trio után most Godowsky, a hasonlíthatatlanul legnagyobb zongoraművész látogat el hozzánk. A zongora legédebb szavú művésze egyúttal technika tekintetében is legnagyobb valamennyi kortársa közt. Zongorázó olvasóink fogalma-

alkothatnak maguknak a zongorajáték bosszorkánymesterének varázslatos technikájáról, ha elképzelik Fantásie Impromsztujének egytizenhatodos futamait — octavában. A legnagyobb művészek is hódolattal beszélnek, eddig sohasem hallott passageairól és elismerik abszolút fölényét is. Godowsky különben a bécsi mesteriskola igazgatója és megalapítója az u. n. sulytechnikának, mely forradalmat idézett elő a zongorajátékban. A másik szereplő a kir. Operaháznak egyik elsőrangú művésznője lesz. A műsort lapunk legközelebbi számában közöljük. A hangverseny május hó 2-án lesz este 8 órakor.

Mark Twain meghalt

Amerika legnagyobb humoristája és egyszersmind legnagyobb írója kidőlt az élek sorából. Mark Twain nincs többé. Aránylag rövid betegség véget vetett életének, a legkülönösebb, legérdekesebb életnek, melyet ember valaha élt.

Mark Twain álnév volt. Családi neve Clemens Samuel Langhorne volt. Szegény sorsban született, egészen alatt, a proletárságban, ahol a gyermekek már zsenge korukban kénytelenek kenyérkereset után nézni. Ő is alig volt tizenhárom esztendő, már oda állították a szedőszekrény elé. Nyomdászinas volt. De bizonyára már akkor sejtelve volt fényes jövődjéről, mely előtte volt. Egyszerűen megszökött a nyomdából. Mint-hogy azonban élnie kellett, elállott hajóslegénynek.

Évekig utazgatott, mint hajóslegény a Mississippin. Mit látott, mit tapasztalt az alatt, könnyen elképzelhető. Oly éber, minden iránt fogékony szellem, mint az övé, lelkében felfogott mindent, amit látott, hallott, s bizonyára mindent átírdomlott magában olyképpen, amint az lelki világának megfelelt.

Hogy, hogy nem: egyszerre csak hirlapíró lett. San-Franciskóban telepedett meg s különböző riportokat írt, amelyek mód-felőtt mulattatták a publikumot. De igazi nagy hírneve nem innen keletkezett.

A Sandvich szigeteken járt 1866-ban, s onnan visszatérve, a Pacific államokban felolvasásokat tartott. Kesőbb beutazta Egyiptomot, Palesztinát és a Földközi-tengert. Amit itt tapasztalt, azt mind humorisztikusan fogta föl. A könyveit oly nagy mennyiségben vásárolta a publikum, hogy a kiadók versengtek könyveikért.

Bejárta Európát is, volt Bécsben és Budapesten is és mindenütt lelkesen ünnepelelték.

A világhírét ezekkel a könyvekkel alapította meg. Csakhamar ő maga is könyvkereskedést alapított, de ez a vállalkozása nem volt szerencsés. Minden vagyonát, melyet mint író szerzett, elvesztette. De ezt is humorosan fogta föl. Nevetett, amikor az üzletből kiszorult, azt állítva, hogy könnyű lesneki a vagyont újra megszerezni, ha megmaradt a kifogyhatatlan humora és munkakedve.

Es igaza volt. A dicsőségéből az anyagi bukás nem vont le semmit, maradt az, aki volt: Amerika legnagyobb humoristája. Írt elbeszéléseket, amelyek gyöngyei az elbeszélő irodalomnak s minden nemzedék gyönyörködtető olvasmányai maradnak. Csak a „Koldus és királyfi“-ra mutatunk rá, mely egyik legszebb munkája.

A nagy humorista most már csendes és nagyon komoly lett. Örökre kihullt a toll kezéből. Hetven éves volt a nyomdászból lett

nagy író és életének legnagyobb részét embertársai fölvidítására szentelte, — akkora hivatottsággal, mint kevés ember ezen a világon.

A kiváló bór- és lítiumos gyógyforrás

SALVATOR

vese- és hólyagbajoknál, köszvényél, cukorbetegségnél, vörhenynél és hurutos bántalmaknál kitűnő hatása.

Természetes vasmentes savanyúvíz.
Kapható ásványvízkereskedésekben és gyógyszerárakban.

SCHULTES ÁGOST Salgó-Lipóci Salvator-forrás-üzemeltető, Budapest, Budóirány. 8.

SZÍNHÁZ.

Benedek, a fejkaró.

Hogyan lett szerző Mikszáth Kálmán?

Tóth Imre, a nemzeti Színház igazgatója a minapában nagy paksaméta gépen kopogtatott kéziratot kapott. Egy szindarab kéziratát. Az első lapon nagy betűkkel pompázott:

Benedek, a fejkaró.

Irtá: Mikszáth Kálmán.

Az igazgató boldog örömmel ugrott fel: Nini: Mikszáth darabot írt! Mikszáth! És a Nemzetinek küldte! El sem olvasta a kéziratot. Kell is azt dramaturg szemmel olvasni, amit a nagy palóc ír! — Fogja magát Tóth Imre és levelet írt Mikszáthnak. — Áradozó levelet, amelyben halálját fejezte ki, hogy ily nagy, kitüntető szerencséhez jutatta a Nemzeti színházat, hogy első szinpadai alkotását az ország első szinpadának ajánlja fel, s mi sem természetesebb, mint hogy a darabot a legnagyobb gonddal fogja színrehozni, s ez lesz a szezon büszkesége.

Mikszáth megkapta a forró sorokat, s ugyancsak csóválta a fejét. És ő, aki valóban ritkán szokott levelet írni, rögtön válaszolt. Hogy bizony világéletében nem írt darabot, s legkevésbé irta Benedeket, a fejkarót.

Erre aztán egyszeribe Tóth Imre változott át fejkaróvá. Kiderült aztán, hogy valamelyik boldogtalan szerző akarta Isten tudja hányszor visszautasított darabját Mikszáth vignettájával becsempészni, abban a meggyőződésben, hogy a nagy író darabját olvasatlanul elfogadják, mert hát egy Mikszáth ügyebár nem írhat rossz darabot...

* **Táncos huszárok.** Szilasi Etel betegségéből felépülve már ma este felléphet a Rajna—Szirmai fele látványos operettjében Ede suszterinas szerepében. A főbb szerepeket csak úgy, mint eddig Zilahyné, Gyöngyi Jolán, Horváth, Ligeti, Torma, Kemény, Győre, Kardos, Nádor és Oláh adják.

* **Vasárnapi előadások.** Vasárnap délután mérsékelt helyárral Géczy István eredeti népszínműve, az Ördög mátkája kerül színre a főbb szerepekben Bárdos, Gazdy, Batori, Gerő, Horváth K., Győre, Lugosi és Ligetivel. — Este lesz a bemutatója a Zách Klára daljátéknak, mely iránt már is óriási érdeklődés mutatkozik.

* **A hét műsora.** Szombaton „Táncos huszárok”. Va-sárnap délután „Az ördög mátkája”. Este „Zách Klára”, ujdonság. Hétfőn „Zách Klára”, ujdonság.

A színtársulat új tagjai.

A színházi bizottság ülése.

— április 22.

Ma délután rövid ülést tartott a színházi bizottság. Az ülésnek főbb tárgyai a jövő évi társulat névsorának bemutatása, az Országos Színészegyesület és a helyiszíntársulat személyzetének kérelme volt.

A bizottság a szinigazgató által bemutatott társulati névsort tudomásul vette, a karszemélyzetnek a jutalomjátékát engedélyezte, az Országos Színészegyesület kérelmét azonban elutasította.

Az ülésről szóló jelentésünk a következő:

Lassan gyülekeztek a bizottsági tagok. Már-már szót akartak oszlani a megjelentek, amikor fél öt óra felé megérkezett a harmadik bizottsági tag s megkezdheték az ülést.

Az ülésen Kovács József polgármester elnökölt.

Jelen voltak dr K. Tóth Mihály színházfelügyelő-tanácsnok, Aczél Géza főmérnök, fenyéry Zádor Lajos, Komlóssy Dezső, Márk Endre, Tóth István bizottsági tagok, dr Tóth Emil jegyző és Zilahy Gyula szinigazgató.

Kovács József polgármester bemutatta a bizottságnak dr K. Tóth Mihályt, mint új színházfelügyelőt s üdvözölte őt. Felolvasták a múlt ülés jegyzőkönyvét, mely után elhatározta a bizottság, hogy a színházpályázat ügyének végleges eldőlteről az érdekelt városokat, mint Nyiregyházát és Máramarosszigetét értesíti és felhívja, hogy Zilahy Gyulával a szerződést kössék meg.

Dr K. Tóth Mihály előterjesztette a társulat jövő évi névsorát. A nők közül el- távoznak: Hahnel Aranka, Szilassy Etel, Szilágyi Berta, Báthory Mária, Gyöngyi Jolán. Helyökbe jönnek: T. Csige Böske Budapestről, Zsigmondy Anna Nagyváradról, Uti Gizella Pozsonyból, Császár Kamilla Kassáról, Kun Irén Aradról.

A férfiak közül eltávoznak: Árkossy Vilmos, Kemény Lajos, Gyöngyi Izsó és Lugossi Béla. Helyökbe jönnek: Borbély Sándor Miskolcra, Dési Alfréd Nagyváradról, Pataki József Kolozsvárról és Thury Elemér Budapestről. Szerződtette a direktor még Unger Anna segédéneként, Szánthó Jenő tenoristát.

A bizottság sajnálattal vette tudomásul egy-két tag távozását s tudomásul vette az új névsort.

Az Országos Színészegyesület kérelmet intézett a tanácshoz, hogy a helyáraknak bizonyos mértékben való felemelésével segítse az egyesületet. A kérelmet a bizottság nem javasolja, mivel a helyárakat úgy is felemelik 25 százalékkal az új szerződés értelmében.

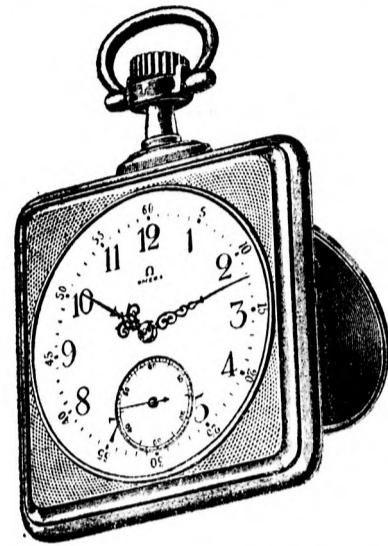
Következett a karszemélyzet kérelmének tárgyalása. A kar jutalomjáték engedélyezését kérte. A bizottság tagjai az igazgatóval egyetértőleg a legnagyobb jóindulattal eltelve megadta az engedélyt, s annak idejét áldozó csütörtökre tűzte ki. A karszemélyzet meg is érdemli a leghathatósabb támogatást és jóindulatot, melyet vele szem-

ben mindenesetre közönségünk is gyakorolni fog.

Engedélyt adtak az igazgatónak arra, hogy a Góth-pár legközebbi vendégszereplése alkalmával a helyárakat 25 százalékkal felemelhesse. Góthék négy előadásra szerepelnek, amelyből egy béreltszünetes lesz.

Ezután kisebb folyó ügyeket tárgyaltak, mely után az ülés véget ért.

Legolcsóbban teljes bizalommal

órát, ékszert, ezüstneműt
Lőfkovits Arthur és Tsa
magyarország legnagyobb óras
és ékszerész üzletében vásárolhatunk.

Emberek Magyarországon.

„Rostas zizane“ a külföldön.

— április 22.

Rostas Károly a büdszentmihályi hullacsonkító cigány világhírű névre tett szert undorító tettével. A külföld nagy lapjai, a német francia és angol lapok feltűnő helyeken közlik Rostas Károly nevét, az egyetlen európai „emberevő“-ét.

Eddig általános volt a panasz Magyarországon, hogy a külföld nem szívesen vesz rólunk tudomást és nem ösmernek bennünket kellőképpen. — Az utóbbi időben ez a panasz mintha veszített volna jogosságából, a külföld nagy lapjai ugyanis sűrűn írnak mostanában Magyarországról.

A borzalmas ököritői tüzkatasztrófa napokig tartotta Hongrie-t és Hungaryt napirenden és a magyar helységnevek elevenen tarkázták a hosszú, bő tudósításokat.

A tegnapi francia és angol lapok ismét foglalkoznak velünk, még pedig a büdszentmihályi hullacsonkítási esettel kapcsolatban. Az

A Központi Cipő- és Kalap-áruházban

DEBRECZEN, Dréher mellett

költözködés miatt

a raktáron levő összes

cipők, kalapok és fehérneműek

gyári árban adatnak el.

Telefon 435. sz.

összes lapok kivétel nélkül „Ember-
evők Magyarországon” címmel fel-
tűnő helyen a következő szenzációs
hírt közlik:

„Buedszentmihályon (Hongrie) a
csendőrség letartóztatta Rostás tzig-
anet, mert a frissen elhantolt hullákat
kiásta és családjával együtt abból
táplálkozott.

A hullacsontkító cigány, míg a
táviró Nyiregyházáról Londonba és
Párisba vitte a híret, emberevővé
váltott, aki családjával együtt el-
halt emberek husával táplálkozik.

Balkáni hírünket nagyban fogja
emelni e hír, de el lehetünk rá ké-
szülve, hogy a szegedi gyújtógyári
rettenetes katasztrófa miatt megint
tudomást fog venni rólunk a kül-
föld.

ÚJDONSÁGOK.

Negyven krajcáros rabszolgaság.

A szegedi katasztrófa tömkelegéből
nemesak véres hullákat huzgálnak ki, hanem
véres szociális botrányokat is. A lelkiismeret-
retlenség, a könnyelműség, a haszonért való
nyers küzdelem oly rettenetes példáját tárja
fel a spekulációnak a szegedi gyufagyár üze-
mében, hogy jogos felháborodással kiálhat-
nak az áldozatok szülei az emberekhez:
boszuljátok meg az ártatlanok vérért!

Ártatlan, 14—15 éves leányok az áldo-
zatok. A szegedi gyufagyár vezetősége, hogy
minél nagyobb haszonnal zárhassa éveit,
olcsó női munkát alkalmazott.

Az egész vállalat a lelkiismeretlen,
gyors meggazdagodásra alakult. Tőke nél-
kül, felszerelés, képzett személyzet, biztosíté-
kek becsületes alkalmazása nélkül alapí-
tották a gyárat az emberi erő kizsákmá-
nyolására.

Furesa ellenőrzés alatt állanak a mi
gyáraink, ha megtörténhetik az, hogy a gyu-
fagyárakban, hol veszedelmes anyagokkal
dolgoznak, alig alkalmaznak mást, mint fi-
atal leányokat.

A munkásvédelem nálunk még csak a
fantaszták agyában lappang, a munkásnők
védelme még ott sem. Oly általános a vál-
lalkozók lelkében a haszonlesés, a rablógaz-
daság hajlandósága, hogy mindent az érdek
szempontjából cselekednek.

Ez az érdek teremti a szerencsétlenség-
eket, a nyomort, a társadalomnak legundo-
kább sebeit, mert mindene a pénz; egész
életének mozgató ereje az önzés, törvénye a
meggazdagodás. Minden ami a pénzkérdésen
kívül áll, tehát a felebaráti szeretet, a hu-
manizmus, a józan szocializmus, a becsület,
az erény, a jóság, a tiszta lelkiismeret, mind
ostobaság. Mindenáron meggazdagodni! Eny-
nyiből áll a modern tizparancsolat.

Ily elvek mellett nem döbbenünk meg,
midőn a haldokló leányok a rendőrtiszt fag-
gatására azt felelik: tizéves korunktól já-
runk a gyufagyárba s 12 éves korunkig kap-
tunk 30 krajcárt, két év óta 40 krajcárt egy
napra, mely összegért reggel 6 órától este
7 óráig dolgoztunk.

Mi nem állunk a modern fejlődés ut-
jában. Nem kergetjük vissza a nőket a rokka,
a guzsaly és a konyha fazekai közé, hanem
szabad utat kívánunk az ő számukra min-
denhová, ahol őket megbecsülik, ahol az ő
munkájukkal nem uzsoráskodnak, ahol őket

az embertelenül hosszú és olcsón fizetett
munkaidővel fizikailag tönkre nem teszik.

A társadalom, a nemzet becsülete meg-
kivánja, hogy a nők veritékes munkáját is
lelkiismeretesen értékeljük!

— **Eröss püspök hazaérkezett.**
Eröss Lajos református püspök kör-
utjában csütörtökön Mezőtelegdre
érkezett. Fogadtatása nagy ünne-
pélyességgel történt meg. A falu
határán lovasbandérium várta és
üdvözölte a környék református
papjainak küldöttsége élén Tabessy
Károly mezőtelegdi református pap-
pal. A községháza előtt Vattay Gyula
jegyző üdvözölte szép beszéddel a
püspököt, aki meleg szavakkal kö-
szönte meg az üdvözlést. Tíz óra-
kor villásreggeli volt a püspök tisz-
teletére Telegdy József nagybirtokos
kastélyában. Itt fogadta a püspök
a különböző küldöttségeket. A kat-
holikus hitközség küldöttségét Ko-
vács József lelkes, a görög kato-
likus hitközséget Munteán Sándor
lelkes, az izraelita hitközség kül-
döttségét Fischmann József hitköz-
ségi elnök, a mezőtelegdi gyártele-
pek küldöttségét Barta Béla gyár-
igazgató, a községi előljáróságot
Horváth József bíró, a szomszédos
községek küldöttségét Duma György
ujlaki jegyző vezette a püspök elé,
aki az üdvözlő beszédekre hossza-
san, lelkes szavakkal válaszolt.
Délben ebéd volt Telegdy József
kastélyában a püspök tiszteletére.
Az ebéden sok szép tószat hangzott
el. Eröss Lajos püspök a délutáni
vonattal Nagyváradra utazott, onnan
pedig tegnap délben hazaérkezett
Debrecenbe.

— **Ülés a jég hiány tárgyában.** A
hentesek és mészárosok szakosztálya tegnap
délután ülést tartott, amelyen arról tanács-
koztak, hogy mikép lehetne segíteni a nyár
folyamán a legnagyobb valószínűség szerint
beálló jég hiánynon. Kovács János, a városi
jéggyár bérlője bejelentette, hogy kész to-
vábbra is szállítani a henteseknek és mészá-
rosoknak a jeget, csak arra kérte a szakosz-
tály tagjait, hogy akik továbbra is rendelni
óhajtanak, szándékukat sürgősen jelent-
sék be.

— **300 éves jubileum.** A szatmári
református főgimnázium háromszáz éves fön-
állításának emlékéül május 18-án jubiláris
ünnepet tart. Ez ünnepen Eröss Lajos dr
püspök imája után Bakcsy Gergely főgim-
náziumi igazgató ismerteti a főgimnázium
háromszázéves történetét. Délben banket
lesz, délután az országos református tanár-
egyesület választmányi ülést tart, este hang-
verseny lesz a színházban. 19-én az országos
tanár egyesület tartja évi rendes közgyűlését.

— **A szegedi katasztrófa.** Szegedről
jelenti tudósítónk: Ma délelőtt kezdték meg
a tanúk kihallgatását annak megállapítása
végett, hogy a kazánrobbanásért kit terhel a
felelősség. Csenveg Róbert, a gyár elnök-
igazgatója, 9 órakor jelent meg a bíróság
előtt. A rendőrségi épület előtt eközben iz-
galmas jelenet játszódik le. Körülbelül száz
munkás, nők és férfiak, akik a gyufagyárban
dolgoztak, követelik sürgős kihallgatásukat
és tiltakoznak az ellen, hogy a halálra sebe-
sült fűtőt gyanúsítsák meg a gondatlanság
elkövetésével. A munkások egyre azt kiáltot-
ták, hogy a kazán már hónapok óta lyukas
volt és ha nem volt víz a kazánban, ha víz-

hiány okozta a katasztrófát, akkor ennek az
volt az oka, hogy a kazán rossz volt és ter-
mészetesen kifolyt belőle a víz. A főkapí-
tány megnyugtatta a munkásokat és tudó-
másukra adta, hogy mind a 112 jelentkező
munkást ki fogják hallgatni. A gyárban 150
munkás volt alkalmazva. Magay Lajos vizs-
gálóbíró ma este terjeszti a vádtanács elé az
ügyvédek felfolyamodását a vizsgálóbírói ha-
tározat ellen, amely szerint a főgépész és a
gépfelügyelő továbbra is fogságban tartan-
dók. A kórházban hárman haldokolnak: Ör-
dög Rozália, Szabó Rozália és Ortner An-
tal fűtő, — akinek már tegnap feladták az
utolsó kenetet. Mindhárman eszméletlenül
fekszenek. A romok eltakarítása gyorsan
megy és valószínűleg már a jövő héten meg-
kezdik.

— **A vármegye tavaszi közgyűlése.**
Hajdu vármegye a jövő hó 12-én tartja meg
rendes közgyűlését. A tárgysorozat előkészíté-
sén most fáradozik a tisztviselői kar.

— **Ökörítői árvák Debrecenben.**
Hatvankilenc gyermek maradt árván Ökörí-
tón. Harminchétnek jómódu rokonai vannak,
kik magukra vállalták az árvák nevelését.
A többiek azonban rászorulnak a közjóté-
konyság gondoskodására. Huszat közülük a
társadalmi jótékonyág vett védelmébe, tizen-
egyet pedig belügyminiszteri rendelet folytán
a debreceni gyermekmenhelyen helyeztek el.

— **A vízvezeték ügye.** Debrecen város
vízvezetési bizottsága ma, szombaton délután
három órakor a városháza kistanácstermében
ülést tart. A kutak állásáról és a szivattyu-
telepről szóló jelentéseket terjesztik elő.

— **A sacharin-ügy és Debre-
cen.** Az egész országban szerte
huzódnak a szálai annak a hatal-
mas sacharin panamának, melyet a
Török-féle gyógyszerárban leplez-
tek le. Debrecenben is jártak a tit-
kos ügynökök és több kiskereske-
dőnek adtak el sacharint. Sőt még
a megyei kis falvakban is sűrűn
használták a sacharint, melyet a
nép cukorpornak nevez. Ez az egyik
főoka annak, hogy míg azelőtt a
cukorfogyasztás megyénkben igen
szép jövedelmet hozott az államnak,
addig utóbbi időkben az adó lényeg-
esen kevesebb lett.

— **A debreceni Székely társaság**
folyó évi április hó 24-én délelőtt: 11 órakor
Lestyán Adorján kir. közjegyző hivatalos
irodájában választmányi ülést tart, amelyre
a választmány tagjait ezuton is meghívja
az elnökség.

— **Három a magyar igazság.** Kezd
már humoros lenni Litauer tolvajának, Sze-
keres Lászlónak kalandos története. Három-
szor fogták el és háromszor szökött meg a
rendőrséget sehogy sem szivlelő tolvaj. A
harmadik eset most történt. Baján a csend-
őrség kézre kerítette és jelentette a debreceni
rendőrségnek, hogy rövidesen Debrecenbe
expediálja a jeles férfit. A várt tolvaj
helyett azonban csak egy rövidke távirat
érkezett, mely azt jelenti, hogy Szekeres
megszökött börtönéből. De ha még egyszer
kézre kerítik, nem menekül meg, mert ami
sok, az mégis sok és ha ezer évig igaz volt,
most is igaz lesz a régi közmondás: Három
a magyar igazság!

— **A nyiregyházai Sóstó tervei.**
Nyiregyháza város a Sóstón levő fürdő mo-
dernizálását, kibővítését és szálloda létesíté-
sét határozta el és kéz alatt háromféle ter-
vezetet szerzett be. A három terv közül
Pazar István tervét fogadták el, amelyet fe-
lülbírálás és véleményezés végett felterjesz-
tették a kereskedelemügyi miniszterhez, ak-

arról értesítette Nyiregyháza várost, hogy a Sóstóra tervezett fürdő és szálloda tervei ósdi és kezdetleges aprajzi elrendezéseik miatt jóvá nem hagyhatók. A miniszter egyben azt is ajánlja, hogy a város szakértő építésszel újabb terveket készíttessen és azokat terjessze fel jóváhagyás végett.

— **Rémes halál a kerek alatt.** Megrázó szerencsétlenség hírt adják nekünk Nagyrábéról. Tegnap délután Forgó György huszonkét éves kocsis legény szénát fuvarozott a bölesi pusztáról s visszajövet a szekérbe fogott két fiatal ló megvadults vad iramodással ragadta magával a könnyű szekeret. A megrémült legény felállott a szekérben s úgy iparkodott a lovakat visszatartani. Hogy jobban tarthassa a lovakat a gyeploszijat a dereka köré csavarta, s ez okozta a vesztét. Egy nagyobb zökkenőnél alá esett a szerencsétlen ember s a lovak közé bukott. A derekára csavart gyeplo szijnál fogva a lovak tovább vonszolták s teljesen összeroncsolták a fejét. A kerek a lábát is eltörték s mire a megvadult lovakat megfékeztek, a szerencsétlen ember halott volt.

— **A dohánygyár felüljáró hidja.** A belvárosi rendőrkapitányság közli velünk a következőket: A város közönsége értesítettik, hogy a magyar királyi államvasutak osztály-mérnöksége a dohánygyár mellett épülő felüljáró hidat a város felőli, valamint a temetőbe és az „Erzsébet” gőzmalom céljaira épült külön bejárón való közlekedéssel folyó hó 23-án a közforgalom részére megnyitja. A pályaszínbé vezető utátjáró egyelőre még megmarad, de csakis a dohánygyárba közlekedés végett.

— **Debrecenbe szökött gyilkos.** Tegnap sürgönyileg tudatta a komádi csendőrs a debreceni rendőrséggel, hogy Sályi Pál 20 éves munkást tartóztassák le. Nevezett Komádiiban meggyilkolta Vajda János gazdát, s a gyilkosság után nagyon valószínűleg Debrecenbe szökött. A debreceni rendőrség széleskörű nyomozást indított a gyilkos kézrekerítésére.

— **A budapesti tőzsde esti zárata.** Olvasóinknak szolgálatot akarván tenni, máttól kezdve mindennap hozzuk a gabonatőzsde esti záratait, melyet éjszaka szerzünk be telefonon Budapestről. Mai jelentésünk a következő: Buzakinál mérsékelt, vétel csekély. Lanyha irányszat mellett 5000 métermázsa került forgalomba 10 fillérrel olcsóbb áron. Egyéb gabonaneműek gyöngék. Buza májusra 12-08, októberre 10-67, Rozs októberre 8-26, Tengeri májusra 5-73, Zab áprilisra 6-64. Repce augusztusra 13-35.

— **A nap halottai.** A tegnapi nap folyamán az állami anyakönyvi hivatalnál a következő haláleseteket jelentették be: Nagy Gábor ref. 53 éves, Karádi Józsefné ref. 55 éves.

— **Kitűnő lövő vadászfegyverek olcsó árban eladók. Cim a kiadóban.**

— **Kölesönöket ház- és birtokvétel, avagy építkezésekhez legelőnyösebb feltételek mellett nyújt a Kereskedők és Iporosok Hitelszövetkezete Csapó-utca 1. sz.**

— **Nyári-blouse albumok, Elite, Revue Parisienne s más nyári divatlapok Hegedüs és Sándornál Kossuth-utca 11.**

— **Női kalap alakítás és diszítése** 1 korona, Rózsánál, Kistemplombazár.

— **Csodaszép kiegészítők, övek, arcfátylak kaphatók Vidánál, városháza alatt.**

— **Nálam vett kalapformákat ingyen** diszitek, Rózsa, Kistemplombazár.

— **Gyönyörű nap- és esőernyők, harisnyák, keztük kaphatók Vidánál, városháza alatt.**

— **Választási tollakat és jelvényeket** legszebb kivitelben és legolcsóbban készít Dávidházy Kálmán könyvkötészete.

— **Modell kalapok óriási választékban** és olcsó árban csak Rózsánál, Kistemplombazár.

TÁVIRATOK.

Ujabb hírek a kihallgatásról.

Fordulat a politikában.

Budapest, április 22.

A miniszterelnök tegnapi kihallgatásán döntő intézkedésekről folyt a tanácskozás. Tisza István megrendszabályozásáról volt szó. A választások után kényszeríteni fogják hiveivel együtt beolvadásra, mert ellenkező esetben újra feloszlatják a Házát.

Bécsben komolyan foglalkoznak a keresztényszocialista párt kormányra juttatásával. A párt vezére Zichy János gróf lenne.

Pest megye és főispánja.

Budapest, április 22. Pest megye a kormány kinevezésekor kimondotta, hogy a kormányt törvénytelennek tartja. Most a hivatalos lap közli, hogy a király Ráday Gedeont Pest megye főispánjává kinevezte. Fazekas Ágoston főjegyző amint a leiratot megkapja, azonnal értekezletre hívja össze a megyebizottsági tagokat, amely értekezleten határozni fognak a főispánnal szemben való állásfoglalásukról.

Justh Gyula Sepsiszentgyörgyön.

Sepsiszentgyörgy, április 22. Justh Gyula erdélyi körútjában ma ide érkezett. Már a megye határában nagy küldöttség fogadta, Sepsiszentgyörgyön pedig dr. Nagy Dezső, a függetlenség és 48-as párt alelnöke, a kerület képviselőjelöltje üdvözölte. Délután öt órakor a Szabadság-terem négyülés volt rengeteg ember jelenlétében. A gyűlésen Justh frenetikus hatású beszédet mondott.

Roosevelt és Newyork Herald.

Páris, április 22. Kinós incidens játszódott le Roosevelt ideérkezésekor. Roosevelt ugyanis fogadta az összes újságírókat, de mikor a Newyork Herald tudósítójára került a sor, a volt elnök kijelentette: A Heraldot nem fogadom. A tudósítónak pedig szégyenkezve kellett eltávoznia. Az eset magyarázata az, hogy a New-York Herald támadta és támogatja a legerősebben Roosevelt és politikáját.

Az új bécsi polgármester.

Bécs, április 22. Madélben folyt le a polgármester választás. Lueger örökébe dr. Neumayer József eddigi első alpolgármestert választották meg 129 szavazattöbbséggel.

OLCSÓ IRÓGÉPEK I

Minden rendszerűek, kitűnő állapotban, jóállással adatkak el.

„MERCUR“

összes rendszerű írógépek műszaki vállalat ógónél. Speciális javító műhely!

ADLER

elsőrangú gyártmány, teljesen látható írásu és legnagyobb átütő képességű

IRÓGÉP

kizárólagos képviselő: Debreczen és Hajdumegyére,

Kellékek

valamennyi rendszerű író. és sokszorosító gépekhez!

COPYING OFFYCE! gépiró, másoló és sokszorosító iroda. Telefon 5-40.

Debreczen Arany János-u. 2. 15 Bejárat a II-ik kapun.

REGÉNY

A régi jó világból.

— És szabadíts meg a gonosztól, — viszonzá az lihegve, mert a jó fiu azon hiszomben, hogy végőrája ütött, nagy szivbeli szorongatottságában már a menybeli atyának ajánlá föl lelkét.

Es e közben öre kellett a markos kisbirónak öt fogni, mert a megriadt legény négykézláb kapálódzott, hogy magát kiszabadítsa, a nagy veszedelem olyan félelembé ejtette, hogy menten azt hitte, valamelyik sepregető leány tartja öt most karjai között, és még csak ezután gyül meg igazán a baba az öt hátának. Azért kapálódzott oly eszeveszetten.

Nagynehezen sikerült a kisbirónak anynyira eszméletre téríteni öt, hogy a maga lábán álljon és a szemét kinyissa; de akkor ráismervén benne a helység igaz-ágszolgálatójára, szép, reszkető torokkal elkezdő kiáltani:

„Hallja minden háznak ura, Tizenkettőt ütött az óra, stb.”

Azt gondolván szegény, hogy most éjszaka van, öt pedig valahol az árok partján elaludt, amint az nem nagy ritkaság volt nála és most a kisbiró nyakon csipte.

— Megbolondultál Marci, hogy éjfélt kiáltasz, mikor alig hat óra van este! — förmedt reá a kisbiró nevetve.

Marci most az égre vetett egy pillantást és biz ott egy árva csillagot sem látott, hanem a szép napot, mely épen nyugovóra fordult.

— Igaz biz a. Fényes nappal van. Nyilván való dolog, hogy megint az egész éjszákát aludtam át, — kezdé most a legény nagy elbusult képpel.

— Tán a korcsmában voltál?

Erre Marci gondolkodóba esett egy kiesit, mert ha ritka ünnep is az, melyen neki a korcsmában helyet szegnek, a feje mégis egyre forrongott és nem tartotta lehetetlenegyre valahol lecsipte magát. De bár nek, melyen valahol lecsipte magát. De bár mint csürte-csavarta is az eszét, nem emlékezhetett reá, hogy aznap bort mértek volna ki az öt számára; hanem annál inkább kezdett emlékezni azokra a csapásokra, melyeket az öt hátra ma kimértek vala.

(Folyt. köv.)

Szabásomért és munkámért felelősséget vállalok.

PÉNZT

mindenkinek megakarít, aki öltönyét vagy felöltőjét

40-50 koronáért

méret után finom gyapjú-
szövetből készített ::

Fettman Sándor
uri szabónál

KOSSUTH UTCA 13 SZ.

Gyors és pontos kiszolgálás

Bel- és külföldi szövetekből

MEGLEPŐ SZINTE CSODÁLATOS GYÓGYEREDMÉNYEKA

APTAMÁSI

LITHIUM-GYÓGYVIZ-

zel gyomor, vesese, hólyagés
bélbántalmaknál oala-
mint asthma, bronchiale,
köszvény és húgysavas
diathesis eseteiben.

Debreczenben kapható:

KONTSEK GÉZA
(fűszer- és csemege kereskedésében)
5 DEBRECZEN, Kossuth-utca.

Francia Delin

ujdonságaink

óriási választékban
raktárra érkeztek

Bosznay J. és Társa
divatruházában

Debreczen, Kossuth-u. 5.

GÖMÖRI

■ minta vendéglőjében ■

Dégenfeld-tér 8. (volt Kispipa.)

Kapható: kitűnő asztali borok literje,
nevezetesen

Debrecen vidéki	ó..	—80 K
Áradi asztali	ó..	—80 K
Magyarádi	ó..	1— K
Kövidinka	ó..	1— K
Nemes rizling	ó..	1:20 K
Vörös asztali	...	1:40 K

Mindig friss kőbányai sör és zóna reggeli különlegesség. — Kitűnő magyar konyha (polgári árak).

Abonenseket bentékezésre elfogadok
Egy ebéd 3 tál étel, köztük egy sült, 1 kor.

Figyelmes és előzékeny kiszolgálás.

Tisztelt iparososztály és polgárság jóindulatába ajánlom magam

GÖMÖRI vendéglős.

Piac-u. 85. sz. ház

35 méter mélységben való lebontására az összes anyagok vételére, azok elfuvarozásával ajánlat tehető.

Pavlovits és Szilágyi
cégnél

Hirdetmény.

Az Általános Takarékpénztár Részvénytársaság Debreczenben Piac-u. 32. sz. alatti házában a földszinti utcai üzlethelyiség mellék-helyiségeivel együtt f. év május hó 1-étől bérbeadó. Ajánlatok f. év április hó 25-én déli 12 óráig az intézet vezérigazgatójánál nyújtandók be. Bánatpénz, mely az ajánlat elfogadása esetén állandó biztosítékul fog szolgálni, a felajánlott évi bérösszeg fele készpénzben leteendő.

Az igazgatóság fentartja magának, hogy a beadott ajánlatok felett szabadon dönthessen.

Napernyők,
divatkelmék, selymek, csipkék, diszitések
gyönyörű választékban.

Donogán és Somossy
DEBRECEN,
Kistemplombazár

!! Ujdonság !!

Valódi édes, nemes csemege rózsapaprika, kilója 3 kor. — fillér.

Valódi félédes rózsapaprika, kilója 2:80 K

Gulyás (jubász) paprika kilója 2— K

Legfinomabb szegedi tojásos tarhonya, apró vagy nagy szemű, kilója 1:10 K

Szegedi prima szalámi a legolcsóbb napi áron.

Árúim vegytisztaságáért szavatolok.

Táborszky A.
paprikakereskedő

SZEGED.
Kereskedőknek engedmény.

Valódi brünni szövetek
az 1910. évi tavaszi és nyári idényre.

Egy szelvény 3:10 m. hosszú elegendő teljes férfiruhához (kabát, nadrág és mellény) ára csak	1 szelvény	7 korona
	1 szelvény	10 korona
	1 szelvény	12 korona
	1 szelvény	15 korona
	1 szelvény	17 korona
	1 szelvény	20 korona

Egy szelvényt fekete szalonruhához 20 koronáért éppúgy felöltő-szöveteket, turista-lodent, selym-kamgarnt gyári áron küld a mindenütt ismert, megbízható és szolid posztógyári raktár

Siegel Imhof, Brünn. 11.
Minták ingyen és bérmentve.

Nagy előnyére szolgál mindenkinek, ha szövet-szükségletét directe a gyártáshelyén Siegel-Imhof cégnél rendeli. Oriási forgalma miatt állandóan a legnagyobb választék a legújabb szövetekből. Szabott, legolcsóbb árak! Bármily kis megrendelés teljesítése szigorúan mintahű és figyelmes.

Akinek

rheomája, ischiassa, köszvénye, idegbaja van, annak szívesen adok ingyen felvilágosítást arról, hogy hogyan szabadultam meg ezen bántalmaktól.

BAYER KÁROLY.
Illertissen (Bayer.)

5639-1910. sz.

HIRDET MÉNY.

Debreczen sz. kir. város házipénztárának és a házipénztár által kezelt alapoknak 1909. évi zárszámadása a városi számvevőség által egybeállítottván, az 1886. évi XXI. t.-c. 17. §-a rendelkezéséhez képest, a városi számvevői hivatalnál a folyó 1910. évi május hó 1-ső napjától kezdődőleg 15 napi közszemlére kitétetett.

Erről a Tanács a város adózó lakosságát azzal értesíti, hogy a zárszámadás az említett helyen, a hivatalos órák alatt (d. e. 8-tól 1-ig) megtekinthető s arra a hivatolt törvényszakas szerint észrevételek tehetőek s ezen észrevételek a f. év május havában megtartandó törvényhatósági bizottsági közgyűlést megelőzőleg 5 nappal a városi Tanácshoz beadhatók. Debreczen, 1910. évi április hó 18-án.

A városi Tanács.

APRÓ HIRDETÉSEK. >>

10 szög 40 fillér, azontul minden szó 4 fillér; a legkisebb hirdetés 40 fillér. >>

Levelezés.

Levele van a kiadóban és a hivatalos órák alatt átvehetik: „Türelmetlen”.

M...! Édes angyal, nem értem, hogy eddigi két válasza oly pontos volt és a harmadik így késik? Üdv.

„Türelmetlen” levél ment a szokott helyre

Házasságok teljesen díjtalanul közzétesít a „Hymen” házasságok hetilapja. Kérjen ingyen felvilágosítást és mutatványszámot. Budapest, IX. Kinizsi-u. 19. II. e. 11. Válaszbélyeg.

Ajánlat.

Kitűnő érmelléki bort ajánl hektónként 1909-ikét 32-, 1908-ikét 40 koruáért dr. Andrassy Ernő orvos Szalacson, Biharmegye. — Eladó 100 hekto.

Villanyosengők bevezetése, évi jókarban tartása legjutányosabban Molnár Testvérek-nél, Egyház-tér 3.

Irodai szolgának, vagy nagyobb italmérésbe ajánlkozik egy szorgalmas józanéletű fiatalember kaucióval. Címe a kiadóban.

Ha nincs pénz és szüksége van vászonasztal erítő, szövet és csipkefüggöny, futó- és nagy szőnyegre. Paplan és flanel takarók, férfi és női felöltők, kész férfi, fiu öltönyre, vagy tükör, kép és butor, csekély havi részletre. Városi, megyei és állami tisztviselők kedvezményben részesülnek. Tisztelettel **Kaiser Salamon Hatvan-u. 2.** Telefon 685.

Valódi szegedi rózsza és édes nemes paprika különlegességek óriási raktára Lindendfeld J. Jenő fűszernagykereskedésében. Városház-u. 2. Rózsater 3. Telefon 79. sz.

Arófátylak, legújabb tavaszi újdonságok **Vidánál**, Városház alatt.

Másolási munkákat egy jóírású fiatal ember elvállal. Cím a kiadóban.

Lakás.

Két szoba, konyha szonnal kiadó. Értekezhetni Frank József Szent-Anna-u. 1. sz. a.

Üzlethelyiség. Nagytemplom mellett két kirakattal, megfelelő raktárakkal ellátott üzlethelyiség és az abból nyíló három szobás modera lakosztály kiadó. Elfoglalható lesz az átalakítás befejezése után. Bővebb felvilágosítást nyújt a kereskedő társulat titkára.

Két száraz raktár kiadó Hatvan-utca 69. szám.

Kiadó butorozott egy vagy két utcai szoba előszobával, Egymalom-u. 4. Ugyanott eladó homoki fajbor.

Kiadó külön bejárattal butorozott utcai szoba előszobával. Egymalom-utca 4.

Olcso nagy bolt május 1-től kiadó. Hatvan-utca 4. szám.

Kiadó Kossuth-u. 19. Két bolthelyiség májusra. Értekezhetni a háztulajdonosnál.

Kereslet.

Alkalmos egyént keresünk, Debreczenben felállítandó cementraktárunk kezeléséhez. Acsev. Cementgyára, Gurahoncz.

Ügyes leány felvétetik közimunka felte-mbe. Krausz Gyula Kossuth-u.

Takarítóné alkalmazást keres. Cím a kiadóba.

Gépiró kisasszony, ki kellő gyakorlattal bir, felvétetik. Cím a kiadóban.

Lapunk utcai elárúsításához fiúk (Rik-kancsok) felvétetnek.

Eladás.

Eladó 9 méteres hosszú, 4 méter magas nyitott állvány 2 asztallal jutányosan. Grünbaum Hatvan-u. 13.

Építési anyagok. Használt ajtók, ablakok, kapu, kirakat, üvegfal, légszűrőszellőztetők, téglák és fedéleserép eladó. Bővebb felvilágosítást nyújt a kereskedő társulat titkára.

Szőlővessző ültetésre Ezerjő, Kövidinka 42 faj csemege elsőrendű, még kapható Molnár Lukácsnál Debreczenben.

Házoladás vagy bérbeadás. A péterfiai részen Egymalom-utca 7. sz. alatt jól berendezett öt szobából álló lakás és udvar eladó vagy bére kiadó. — Bővebb értesítést Bundi-utca 3. szám alatt.

120 hektoliter érmelléki 1909 termésű bor eladó, kisebb mennyiségben is Péterfia 18. sz. a.

Eladó földbirtok. Biharmegyében 311 hold prima fekete föld, parcellázásra is alkalmas, kastélylyal, 2 holdas gyümölcsös-sel, eladó. Terményével Debreczenbe gravitál. **Gonda Ede Nagyvárad Kert-utca 2.**

Földbirtok 322 kat. hold, Nagyváradtól 22 kilométerre, országot mentén v. suti állomástól 5 kilométerre eladó. Értekezhetni: Eszenyi Károlylyal Mezőkeresztesen.

Sestakerti bor 1908. évi hordónként vagy összesen eladó. Egymalom-u. 5. szám.

Lenose, konyhára, valamint vetőmagnak igen szép, zsizsikmentes, mázsája 28 koronáért eladó Dávid Sándornál Kovásznán, Háromszék megye.

Makulatura újságpapír kiló- vagy mázsaszámra a lap kiadóhivatalában eladó.

Újdonságok

női kosztüm szövetekben,
francia delaineekben,
ruhavásznak és zefirekben.

Nagy választékban kapható

Szabó Lajos Fiai

cégnél

Debreczen, Rózsa-u. 1.

Jdeg- és keüelybetegek

(külön férfi- és női elmosztály a nmtsg. bmnst. 21,483. sz. engedélyével) felvétetnek a Miskolczi Szanatórium és Vizgyógyintézet ezen célra legkényelmesebben berendezett külön pavillonjában. **Kitűnő ápolás és ellátás! Mérsékelt árak!**

Közelebbi felvilágosítással szolgál:

Dr. LÁTRÁNYI JÁNOS SÁNDOR
szakorvos, az intézet főorvosa.

Ugyancsak felvétetnek a szakorvosi gyógykezelés- és kiképzésben részesülnek ideges és gyengeelméjű gyermekek.

Telefon: 691.

Eredeti Goodyear Welt,
a jelenkor olismert
legjobb minősége.

Turul Cipők

dacára az olcsó áraknak, a legjobb anyagból készülnek. Elegáns fazon.

120 saját fióktelep Magyarország és a külföld legnagyobb városaiban

~ Képes árjegyzék portómentesen ~

|| A monarchia legnagyobb cipőgyára ||

„TURUL” Cipőgyár R.-T., Temesvár

Központi főraktár:

DEBRECZEN, PIAC-U. 48.

Telefon: 691.

Legnagyobb választék
minden fajta cipőárban
olismert kitűnő minőség.